

Національний університет водного господарства та
природокористування
**Навчально науковий інститут агроекології та
землеустрою**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
е-підпис Олег ЛАГОДНЮК
16.09.2021

01-05-22S

СИЛАБУС

освітньої компоненти*

SYLLABUS

Фітопатологія		Phytopathology	
Шифр за ОП	OK 24	Code in Educational Program	
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Educational level: Bachelor's (first)	
Галузь знань Аграрні науки та продовольство -	20	Fields of knowledge Agricultural sciences and food	
Спеціальність «Агрономія»	201	Speciality Agronomy	
Освітня програма: «Агрономія»		Educational Program: Agronomy	

PIBHE -2021

Силабус навчальної дисципліни Фітопатологія для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою Агрономія, за спеціальністю 201 Агрономія. Рівне. НУВГП. 2021. 24 стор.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/19967>

Розробник силабусу:

Солодка Тетяна Миколаївна,

Кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри агрохімії, ґрунтознавства та землеробства

Силабус схвалений на засіданні кафедри агрохімії, ґрунтознавства та землеробства

Протокол № 1 від “ 31 ” серпня 2021 року

Завідувач кафедри:

Колесник Тетяна Миколаївна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Керівник ОП

Колесник Тетяна Миколаївна,

кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІАЗ

Протокол № від “ ” 2021 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІБА:

Прищепя Алла Миколаївна, кандидат сільськогосподарських наук, професор

СЗ №-4624 в ЕДО.

© Солодка Т.М., 2021

© НУВГП, 2021

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*

Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Агрономія
Спеціальність	201 Агрономія
Рік навчання, семестр	3 курс, 1 семестр
Кількість кредитів	4
Лекції:	24 год., д.ф.н., 2 год, з.ф.
Практичні заняття:	24 год., д.ф.н., 2 год., з.ф.
Самостійна робота:	72 ,д.ф.н., 86 год, з.ф.
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Лектор

Солодка Тетяна Миколаївна, доцент, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри агрохімії, ґрунтознавства та землеробства

Вікіситет

вказується URL: [https://
http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Солодка Тетяна Миколаївна](https://http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Солодка_Тетяна_Миколаївна)

ORCID

вказується UR: [https://
https://orcid.org/0000-0001-7265-4706](https://https://orcid.org/0000-0001-7265-4706)

Як комунікувати

вказується URL: <https://t.m.solodka@nuwm.edu.ua>
Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ

Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та цілі

Наука всебічно вивчає як хвору рослину так і патологічний процес з ознаками хвороби за якими хвора рослина відрізняється від здорової; відшукує причину появи захворювання; вивчає закономірності появи та розповсюдження хвороб; знаходить шляхи швидкого та економічно вигідного подолання виникнення захворювань та лікування пошкоджених рослин. В кінцевому етапі перед фітопатологією стоїть основне завдання— знищити хвороби та причини їх виникнення шляхом активної дії на рослину, збудника хвороботворних процесів та на умови де розвивається рослина. В основному базується на ботаніці, рослинництві, мікробіології, мікології, бактеріології, вірусології, селекції та іншими науками. Фітопатологія, як сільськогосподарська наука, бере участь у виконанні завдань щодо збільшення продукції сільськогосподарства, захисту сільськогосподарської продукції під час зимового зберігання, перевезення та збільшення якості останньої і всіх ланок землеробства.

Міждисциплінарні зв'язки: ентомологія, ботаніка, фізіологія рослин.

Ключові слова: фітопатологія; бактерії; гриби; віруси; імунітет; хвороби.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua>

Компетентності

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК7. Здатність науково-обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин, з урахуванням їх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.

ФК8. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач в процесі вирощування сільськогосподарських культур, шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів

Програмні результати навчання

ПРН9. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів зі збереженням природного різноманіття.

ПРН12. Проектувати і організовувати технологічні процеси вирощування насінневого матеріалу сільськогосподарських культур відповідно до встановлених вимог.

ПРН13. Проектувати і організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції та відповідно до чинних вимог.

Структура та зміст освітнього компонента

Перелік тем

ТЕМА 1. Поняття про хвороби рослин

ТЕМА 2. Збудники інфекційних хвороб рослин..

ТЕМА 3. Екологія і динаміка інфекційних хвороб рослин. Поняття про епітафії.

ТЕМА 4. Імунітет рослин до інфекційних хвороб.
ТЕМА 5. Методи фітопатології, діагностика та облік хвороб.
ТЕМА 6. . Хвороби зернових культур.
ТЕМА 7. Хвороби зернобобових культур
ТЕМА 8 Хвороби багаторічних бобових трав
ТЕМА 9. Хвороби технічних культур і картоплі
ТЕМА 10 Хвороби овочевих культур.
ТЕМА 11. Хвороби плодкових культур.
ТЕМА 12. Хвороби ягідних культур та винограду

Засоби навчання, які застосовуються під час викладання: технічні засоби (радіо- і телепередачі, звуко- і відеозаписи); мультимедіа-, відео- і звуковідтворююча, проекційна апаратура; комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі; програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування тощо); бібліотечні фонди (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література).

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

1. Аналітичні навички
2. Гнучкість розуму
3. Здатність логічно обґрунтовувати позицію
4. Знаходити вихід з складних ситуацій
5. Ініціативність
6. Комплексне рішення проблем
7. Критичне мислення
8. Управлінські якості
9. Формування власної думки та прийняття рішень

Форми та методи навчання

Форми проведення занять: лекції та лабораторні роботи. Окремі питання тем виносяться на самостійне опрацювання студентів.

Порядок та критерії оцінювання

Методи та технології навчання: кейси, проектні технології навчання, мультимедійні технології.

Процедури проведення поточного та підсумкового контролів знань здобувачів у НУВГП регламентовано Положенням про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти форми та зміст контрольних заходів.

Система оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Ця шкала розподіляється на дві частини:

60 балів – поточна складова оцінювання; 40 балів – модульна складова оцінювання.

Передбачено два модульних контролі знань.

Модульний контроль проходитиме у формі тестування із застосуванням системи Moodle.

У тесті 32 запитання різної складності:

- рівень 1 – 26 запитань по 0,5 бала (13 балів),
- рівень 2 – 5 запитань по 1,0 балу (5 балів),
- рівень 3 – 1 запитання по 2,0 бали (2 бали).

Усього – 20 балів.

Час тестування обмежений – 30 хвилин. Дата тестування призначається за тиждень до його проведення та повідомляється студентові.

Поточна складова оцінювання (60 балів) накопичується студентом у процесі виконання лабораторних робіт. Всього є в курсі 7 лабораторних занять. Кожне з них оцінюється у 8 балів. Ще 4 бали

студенти отримують за виконання індивідуальних завдань, які додатково пропонуються їм на вибір у завданнях лабораторних робіт (есе, реферати, презентації тощо).

Загальна інтегральна оцінка розраховується як сума балів, накопичена студентом за роботу впродовж семестру.

Поєднання навчання та досліджень

Здобувачі, які успішно складають модульні контролі з навчальної дисципліни та вчасно виконують завдання лабораторних робіт мають можливість долучитися спільно з викладачем курсу до виконання наукових досліджень, участі в науково-дослідницьких темах, підготувати спільні наукові публікації. Досвід такої співпраці із студентами практикується постійно.

Інформаційні ресурси

Основна література

1. Рубан М. Б. Шкідники овочевих і плодово-ягідних культур та заходи за- хисту від них: навч. посібник / М. Б. Рубан, Я. М. Гадзало, І. М. Бобось. – К. : Урожай, 2004. – 264 с.
2. Рубан М. Б. Шкідники польових культур: практикум / [М. Б. Ру-бан, С. І. Антонюк, О. І. Гончаренко, М. І. Ігнатко, Д. О. Роїк]. – К. : Урожай, 1996. – 232 с.

Додаткова література

1. Секун М. П. Довідник із пестицидів / [М. П. Секун, В. М. Жеребко, О. М. Лапа, С. В. Ретьман, Ф. М. Марютін]. – К. : Колобіг, 2007. – 360 с.
2. Семененко А. В. За стабільного потепління. Фітосанітарний стан та ре- комендації щодо захисту основних сільськогосподарських культур / А. В. Семененко, О. Б. Сядриста // Карантин і захист рос-лин. – 2005. – № 5. – С.1-7.
3. Федоренко В. П. Інтегрована система захисту озимих зернових колосо- вих культур / В. П. Федоренко, С. В. Ретьман // Карантин і захист рослин. – 2006. – № 1. – С. 19-22.
4. Федоренко В. П. Основні аспекти поліпшення фітосанітарного стану по- сівів зернових культур / В. П. Федоренко, С. О. Трибель, С. В. Ретьман // Карантин і захист рослин. – 2007. – № 1. – С. 6-8.
5. Manica A., Amos W., Balloux F., Hanihara T. The effect of ancient population bottlenecks on human phenotypic variation // Nature. 2007. 6 Vol. 448. 1 P. 346-348.
7. Maison C., Almouzni G. HP1 and the dynamics of heterochromatin maintenance // Nature Rev. 2004. 5 Vol. 5. 1 P. 296-304.
- 8 Matlin A.J., Clark F., Smith C.W.J. Understanding alternative splicing: towards a cellular code // Nature Rev. 2005. 6 Vol. 6. 1 P. 386-398.

Інформаційні ресурси

1. [http:// y /g / www.elementy.ru/genbio/molecular](http://y/g/www.elementy.ru/genbio/molecular) - журнал загальної біології;
2. <http://www.geneforum.ru> – генетичний форум;
3. <http://www.eimb.relarn.ru> – інститут молекулярної біології ім. В.А. Ангельгардта РАН
4. <http://www.pyrotein.bio.msu.ru/biokhimiya/index.htm> - каталог науково-навчальних ресурсів;
5. <http://www.tusearch.blogspot.com> – пошук електронних книг

Дедлайни та перекладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», розміщений документ за покликанням <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. За цим документом реалізується і право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. Передача модульних контролів здійснюється згідно документу, який розміщений за

	<p>покликанням https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty.</p> <p>Оголошення стосовно дедлайнів здачі виконаних лабораторних робіт, звітів про самостійну роботу з навчальної дисципліни відповідно до політики оцінювання оприлюднюються на сторінці даної дисципліни на платформі MOODLE https://exam.nuwm.edu.ua за календарем.</p> <p>На сьогодні існують відкриті онлайн-курси таких платформ, як Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn тощо. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з навчальними результатами навчальної дисципліни. Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, викладені у Положенні про неформальну та інформальну освіту у НУВГП http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita</p>
<p>Неформальна та інформальна освіта</p>	
<p>Правила академічної доброчесності</p>	<p>В НУВГП активно пропагується політика «нульової толерантності» до будь-яких проявів академічної недоброчесності для всієї академічної спільноти університету. Здійснюється:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ перевірка навчальних завдань на плагіат (есе, рефератів); ☒ неприпустимим є списування та обман в освітньому процесі; ☒ оцінки за роботи, в яких був виявлений плагіат, анулюються. <p>Більше інформації за покликанням «Кодекс честі студента» http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/</p>
<p>Вимоги до відвідування</p>	<p>Студентові не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. За об'єктивних причин пропуску занять (лікарняні, мобільність тощо) студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал, який розміщений на платформі MOODLE.</p> <p>Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно положення http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/.</p> <p>Здобувачі можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки, але виключно для навчальної мети з цієї дисципліни.</p>
<p>Оновлення</p>	<p>З ініціативи викладача зміст даного курсу оновлюється щорічно з урахуванням змін у законодавстві України, наукових досягнень та сучасних практик в сфері геопланування. Студенти мотивовані долучатись до оновлення змісту дисципліни шляхом внесення пропозицій викладачу стосовно нових форм роботи та вивчення нових тем. За ініціативність студентам можуть нараховуватися додаткові бали.</p>
<p>Академічна мобільність. Інтернаціоналізація</p>	<p>Здобувачі вищої освіти можуть отримати окремі результати навчання у вітчизняних та іноземних ЗВО (через освоєння освітніх компонентів або сертифікованих програм у статусі зарахованого слухача), такі результати навчання можуть бути предметом визнання. Більше інформації про академічну мобільність у Положенні про академічну мобільність учасників освітнього процесу НУВГП http://ep3.nuwm.edu.ua/4398/ та Порядку перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в НУВГП http://ep3.nuwm.edu.ua/19458/</p>
<p>Лектор</p>	<p>Т.М. Солодка, к.с.-г.н., доцент</p>